

03.12.2024

SİRKÜLER: 2024/50: Kanuni Defter Tasdikleri Bilgilendirme

1. E-defter Uygulaması Kapsamında Tutulacak Defterler

E-defter uygulaması kapsamında tutulan yevmiye defteri ve defterikebire ait hesap döneminin ilk ayına ait beratın alınması açılış onayı, son ayına ait beratın alınması kapanış onayı, diğer aylara ait beratların alınması ise ilgili aylara ait defterlerin noter onayı yerine geçmektedir.

Hatırlatmak gerekirse e-defter tutacak mükellefler en son Elektronik Defter Genel Tebliği (Sıra No 1) de değişiklik yapılmasına dair Sıra No 5 tebliğle belirlenmişti. Bu Tebliğ ile e-Defter uygulamasına dâhil olma zorunluluğu olan mükellef gruplarına, **bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olan tüm mükellefler ve isteğe bağlı olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih eden mükellefler** de dahil edilmişti. Buna göre;

- **1/1/2025 tarihinden** (bu tarih dâhil) itibaren bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olan mükellefler ile bu tarihten itibaren (bu tarih dâhil) ihtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih eden tüm mükellefler **1/1/2025 tarihinden** (bu tarih dâhil) itibaren (Vergi Usul Kanununun 174 üncü maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında kendisine **özel hesap dönemi** tayin edilenler **2025 yılı içinde başlayan hesap dönemi başından** itibaren),
- **1/1/2025 tarihinden itibaren** (bu tarih dâhil) **yeni işe başlayan, yeniden işe başlayan**, sınıf değiştiren, yeni bir mükellefiyete giren ve vergi muafiyeti kalkan mükelleflerden ihtiyari ya da zorunlu olarak bilanço esasına göre defter tutacaklar işe **başlama, sınıf değiştirme**, yeni mükellefiyete girme ve muafılıktan çıkma tarihinden itibaren

e-Defter uygulamasına geçmek ve edefter.gov.tr adresinde format ve standardı belirlenen defterleri e-Defter olarak tutmak zorundadırlar.

Ayrıca Türk Ticaret Kanunu'nun 397 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca 2025 yılında **bağımsız denetime tabi olmak zorunluluğuna giren şirketler 2025 yılının başından itibaren** e-defter tutmaya başlayacaktır.

2. Kağıt Olarak Tutulacak Yasal Defterlerin Tasdiki

Vergi Usul Kanunu ve TTK hükümlerine göre kağıt olarak tutulan tasdike tabi defterler ile tasdik tarihlerine ilişkin tablo ektedir.

Diğer taraftan 20 seri no.lu Damga vergisi tebliğine göre düzenledikleri kağıtlara ait damga vergisini makbuz karşılığı ve istihkaktan kesinti şekliyle ödeyen mükellefler, bu ödemelerini kaydetmek üzere Damga Vergisi Defteri tutacaklardır. Tebliğe göre bu defterlerin tutulmasında, Vergi Usul Kanununun kayıt nizamı ve tasdik zamanına ilişkin 215-219 uncu ve 221 inci maddelerindeki hükümlere

uyulacaktır. Tebliğde atıf yapılan VUK 221. madde defterlerin kullanılmadan önce tasdik ettirilmesine ilişkin olup, damga vergisi defteri kullanılacağı hesap döneminden önce gelen son ayda tasdik ettirilecektir. Tebliğde VUK'un tasdik yenilemeye ilişkin 222. Maddesine atıf yapılmamış olup, buradan hareketle kullanılmakta olan tasdikli damga vergisi defterini sonraki yıllarda da kullanmaya devam eden şirketlerin ara tasdik yaptırma mecburiyeti bulunmadığı görüşündeyiz.

3. Defter Beyan Sistemi Üzerinden Tutulacak Defterler

- **İşletme Hesabı Esası**

13.12.2017 Tarihli Resmi gazetede yayımlanan VUK 486 Seri numaralı Genel tebliğine göre; İşletme Defteri **01.01.2019 Tarihinden itibaren "Defter-Beyan" sisteminden elektronik ortamda tutulmaya başlanmıştır**. 2025 yılında "Defter-Beyan Sistemi"nde Elektronik ortamda tutulmaya devam edilecek, 2025 yılı için İşletme Defteri notere tasdik ettirilmeyecek, Kâğıt ortamında tutulmayacaktır.

- **Serbest Meslek Erbabı**

13.12.2017 Tarihli Resmi gazetede yayımlanan VUK 486 Seri numaralı Genel tebliğine göre; Serbest Meslek Kazanç Defteri (SMK) **01.01.2018 Tarihinden itibaren "Defter-Beyan" sisteminden elektronik ortamda tutulmaya başlanmıştır**. 2025 yılında "Defter-Beyan Sistemi"nde elektronik ortamda tutulmaya devam edilecek, **2025 yılı için SMK Defteri de notere tasdik ettirilmeyecektir**.

- **Açılış Onayı**

Defter-Beyan Sistemi vasıtasıyla elektronik ortamda tutulan defterlerin açılış onayı; Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik olarak yapılacak olup, bu onay Vergi Usul Kanunu Kanun'da öngörülen tasdik hükmündedir. Bu onay ilk defa veya yeniden işe başlama ile sınıf değiştirme hallerinde kullanmaya başlamadan önce, izleyen faaliyet dönemlerindeki ise defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk gününde GİB tarafından elektronik olarak yapılacaktır.

- **Kapanış Onayı**

Defter Beyan Sistemi vasıtasıyla elektronik ortamda tutulan defterlere ait oldukları takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından elektronik ortamda kapanış onayı yapılacaktır.

DEFTER TASDİKLERİ BİLGİ TABLOSU

Sıra No	Defterin Türü	Açılış Tasdiki	Kapanış Tasdiki	Açılış Tasdiki Zamanı	Kapanış Onayı Zamanı	Şirket Türü
1	Yevmiye	Evet	Evet	Aralık-Onay yenileme yapılacaksa Ocak	Haziran	AŞ, LTD, KOMANDİT
2	Defteri Kebir	Evet	Hayır	Aralık- Onay yenileme yapılacaksa Ocak	-	AŞ, LTD, KOMANDİT
3	Envanter	Evet	Hayır	Aralık- Onay yenileme yapılacaksa Ocak	-	AŞ, LTD, KOMANDİT
4	Pay Defteri	Evet-Özellik, yeterli varsa izleyen hesap dönemlerinde açılış tasdiki yaptırılmaksızın kullanılabilir	Hayır	Aralık	-	AŞ VE SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNmüş ŞİRKETLER KOMANDİT
5	Yönetim Kurulu Karar Defteri	Evet	Evet	Aralık-Onay yenileme yapılacaksa Ocak	Ocak	AŞ VE SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNmüş ŞİRKETLER KOMANDİT
6	Genel Kurul Karar Defteri	Evet-Özellik, yeterli varsa izleyen hesap dönemlerinde açılış tasdiki yaptırılmaksızın kullanılabilir	Hayır	Aralık	-	AŞ, LTD, SERMAYESİ PAYLARA BÖLÜNmüş ŞİRKETLER, KOMANDİT KOLLEKTİF,